

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 20/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi apteekkimaksusta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 2013 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi apteekkimaksusta annetun lain muuttamisesta (HE 171/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Ulla Närhi, sosiaali- ja terveysministeriö
- toimitusjohtaja Ilkka Oksala, Suomen Apteekkariliitto ry
- toimitusjohtaja, apteekkari Jukka Niemi, Yliopiston apteekki.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi apteekkimaksusta annettua lakia. Apteekkimaksujärjestelmää muutettaisiin siten, että sivuapteekin ylläpito olisi taloudellisesti kannattavampaa pienille pääapteekeille. Apteekkimaksu määräytyisi edelleen apteekkiliikkeen liikevaihdon mukaan, mutta apteekkimaksun laskennallisia perusteita muutettaisiin. Apteekkimaksun määräytymistä varten apteekit jaettaisiin kolmeen eri ryhmään apteekkiliikkeen liikevaihdon perusteella. Liikevaihdon määrästä riippuisi, saisiko sivuapteekkia ylläpitävä apteekki sivuapteekkivähennyksen vai ei.

Apteekin ja sen sivuapteekkien, apteekin palvelupisteiden, apteekin verkkopalvelun sekä niin sanottujen lääkekaappien yhteenlasketun apteekkimaksun perusteena olevan liikevaihdon ollessa alle 2,6 miljoonaa euroa apteekkimaksu laskettaisiin erikseen apteekin, apteekin palvelupisteiden, apteekin verkkopalvelun ja niin sanottujen lääkekaappien muodostamalle kokonai-

suudelle sekä erikseen kullekin sivuapteekille ennen yhteisen apteekkimaksun määräytymistä. Jos apteekkiliikkeen apteekkimaksun perusteena oleva liikevaihto olisi yli 3,5 miljoonaa euroa, apteekkimaksu määräytyisi apteekkiliikkeen yhteisestä liikevaihdosta huomioon ottaen voimassa olevan lain mukainen sivuapteekkivähennys.

Jos apteekin, sivuapteekkien, apteekin palvelupisteiden, apteekin verkkopalvelun sekä lääkekaappien apteekkimaksun perusteena oleva liikevaihto olisi vähintään 2,6 miljoonaa euroa, mutta enintään 3,5 miljoonaa euroa, apteekkimaksu laskettaisiin painotettuna keskiarvona liikevaihdon perusteella. Maksu määräytyisi osittain mallista, jossa apteekkimaksu lasketaan sivuapteekeille erikseen, ja osittain mallista, jossa apteekkimaksu lasketaan apteekkiliikkeen yhteisestä liikevaihdosta.

Pienten apteekkien sivuapteekkien ylläpidon taloudelliseen kannattavuuteen tähtäävän muu-

toksen tarkoitus on olla valtiolle kustannusneutraali. Esitys on laadittu siten, että se on valtiolle kustannusneutraali vuoden 2012 valtion apteekkimaksukertymän suhteen. Kustannusneutraliteetti vuoden 2012 maksukertymän suhteen edellyttää apteekkimaksutaulukon maksuprosenttien korotusta.

Muutoksella ei olisi vaikutusta apteekkimaksun määräytymisperusteisiin niillä apteekeilla, joilla ei ole sivuapteekkia. Apteekkimaksu mää-

rättäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti taulukon mukaan, jota on muutettu.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran apteekkimaksuun, joka määrätään apteekkiliikkeen vuoden 2013 liikevaihdon perusteella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Apteekkimaksun määräytymisen perusteita ehdotetaan muutettaviksi siten, että sivuapteekin ylläpito tulee nykyistä kannattavamaksi pienille apteekeille. Tarkoituksena on turvata koko maan kattavien apteekkipalvelujen saatavuutta. Apteekkimaksun laskeminen liikevaihdon määrän perusteella kokonaan tai osittain erikseen pääapteekille ja sivuapteekille vähentää apteekkimaksukertymää. Uudistus ehdotetaan kuitenkin toteutettavaksi valtion kannalta kustannusneutraalisti apteekkimaksuprosentteja korottamalla. Apteekkimaksun kahden prosentin korotus nostaa isompien apteekkien apteekkimaksua ja niiden apteekkien apteekkimaksua, joilla ei ole sivuapteekkia.

Ehdotettujen apteekkimaksualennusten arvioidaan kohdentuvan valmistelussa esillä ol-

leista malleista parhaiten sivuapteekkia pitäviin pieniin apteekkeihin. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksia sivuapteekkien pitämiseen arvioidaan huolellisesti lähivuosien aikana. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriössä jatketaan apteekkitoimintaan liittyvien säädösten uudistamista. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksessa arvioidaan apteekkitoiminnan kehittämismahdollisuuksia kansanterveyden edistämiseksi yhteistyössä muun terveydenhuollon kanssa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
vpj. Anneli Kiljunen /sd
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Laila Koskela /ps
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /kok

Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Hanna Mäntylä /ps
Annika Saarikko /kesk
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /kok
vjäs. Ari Jalonen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.